

AMB MOTIU DEL DIA INTERNACIONAL DE LA DONA

DONA

I GUERRA CIVIL

EN MEMÒRIA DE LA LLUITA FEMINISTA

Guia de lectura

Presó de dones de Can Sales

GUIA DE LECTURA: DONA I GUERRA CIVIL A LES ILLES BALEARS

Amb motiu del 8 de març, Dia Internacional de la Dona Treballadora, la Biblioteca de Cort ha elaborat aquesta guia de lectura sobre la dona i la Guerra Civil a les Illes Balears.

Amb aquest recull bibliogràfic podem conèixer quin paper jugà la dona a la Guerra, quines foren les dones més significades durant la Segona República i, sobretot, conèixer com els va afectar la repressió del cop d'estat de Franco de 1936.

ALENYÀ, Miquel. *Vuit voluntàries i un voluntari de Creu Roja moren a Manacor l'estiu de 1936*. Palma, Leonard Muntaner, 2011.

BERGER, Gonzalo. *Les milícies antifeixistes de Catalunya*. Barcelona, Eumo, 2018.

BOSCH, Esperança; FERRER, Victòria A. *El model de la dona a la Secció Femenina. Implantació a les Illes Balears (1939-1975)*. Palma, Universitat de les Illes Balears, 1997.

BOSCH, Francisca. *Aurora Picornell, la lluita mai no mor*. Palma, Nostra Paraula, 1987.

CAPELLÀ, Llorenç. *"La mort d'Aurora Picornell: una veritat crua"*, Lluç 667, gener-febrer, 1978.

CAPELLÀ, Llorenç. *Diccionari vermell*. Palma, Moll, 1989.

CAPELLÀ, Margalida. *Dones republicanes: memòria de la guerra civil a Mallorca (1936-1939)*. Palma, Leonard Muntaner, 2009.

CAPELLÀ, Margalida. *Dones republicanes: memòria de la guerra civil a Mallorca (1936-1939)*. Volum II. Palma, Leonard Muntaner, 2010.

CAPELLÀ, Margalida. *Dones republicanes: testimonis de la història oculta. Palma*, Leonard Muntaner, 2013.

CASTANYER, J. *"Maria Mayol: Esbós biogràfic i cronologia poètica"*, Randa, 35, 1994.

COMAS, Francesca. *Rosa Roig: biografia d'una pedagoga (1890-1969)*. Palma, Documenta Balear, 2001.

DIVERSOS AUTORS. *Dones a les Illes: treball, esplai i ensenyament (1895-1945)*. Palma, Govern Balear, 1997.

DIVERSOS AUTORS. *Memòria Civil. Mallorca en guerra (1936-1986)*. Col·leccionable del diari Balears aparegut entre el 9 de gener de 1986 i el 4 de gener de 1987.

ESCARTÍN, Joana Maria. *El quefer ocult. El mercat de treball de la dona en la Mallorca contemporània (1870-1940)*. Palma, Documenta Balear, 2001.

ESCARTÍN, J.; SERRANO, A. *La dona en la Mallorca contemporània*. Palma, Documenta Balear, 1997.

FERRER, M.C.; PONS, M. *Mestres republicanes, ciutadanes compromeses*. Palma, Universitat de les Illes Balears, 2005.

- GARCIA MARTÍNEZ, Josefa. *Doña Pepita: memorias de una maestra republicana represaliada en Felanitx durante la guerra civil*. Palma, Leonard Muntaner, 2014.
- GINARD, David. *Aurora Picornell (1912-1937): de la història al símbol*. Palma, Documenta Balear, 2016.
- GINARD, David. *Aurora Picornell. Feminismo, comunismo y memoria republicana en el siglo XX*. Granada, Comares, 2018.
- GINARD, David. “Centres de reclusió a la Mallorca en guerra (1936-1939)”, Randa, 28, 1991.
- GINARD, David. (Coord.) *Dona, Guerra Civil i franquisme*. Palma, Documenta Balear, 2011.
- GINARD, David. (Coord.) *Dona i lluita democràtica al segle XX*. Palma, Documenta Balear, 2012.
- GINARD, David. *Matilde Landa: De la institució libre de ensenyanza a las prisiones franquistas*. Barcelona, Flor de viento, 2005.
- GINARD, David. “Matilde Landa i la presó de les dones de Palma” a DD.AA. *Los campos de concentración y el mundo penitenciario en España durante la guerra civil y el franquismo*. Barcelona, Crítica, 2003.
- GINARD, David. “La prisión central de mujeres de Palma (1936-1943)” a DD.AA. *Presas de Franco*. Madrid, Fundación de Investigaciones Marxistas, 2007.

Aurora Picornell i la seva filla

GINARD, David. **“Matilde Landa. Guerra, resistencia y mito (1936-1942)**, a NASH, Mary (coord.) Ciudadanas y protagonistas históricas. *Mujeres republicanas en la II República y la Guerra Civil*. Madrid, Congreso de los Diputados, 2009.

GINARD, David. **“Entre el castigo y la redención. Las mujeres encarceladas en las Islas Baleares (1936-1943)”**, Studia Historica. Historia Contemporánea 29, 2011.

GRAÑA, Isabel. ***Maria Mayol i el Foment de la Cultura de la Dona***. Palma, Documenta Balear, 2008.

LLULL, Miquel. ***La idea és infinita: el socialisme a Capdepera (1900-1936)***. Una crònica. Palma, Documenta Balear, 2016.

MASSOT I MUNTANER, Josep. ***El desembarcament de Bayo a Mallorca. Barcelona***, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1987. [*Hi ha el Diari d'una miliciana, p.393-410].

GRUP D'ESTUDIS ELS OBLIDATS. **“La qüestió de la dona al moviment llibertari mallorquí (1931-1936)” a *Dissidències. Història i cultura obrera a la Mallorca contemporània***. Mallorca, Grup d'Estudis Els Oblidats i Transitant, 2013.

MUNAR, Felip. ***Cèlia Viñas: entre el record i l'esperança***. Palma, Documenta Balear, 2006.

NADAL, Antoni. **“Aurora Picornell in memoriam”**, El Mirall, 3, 1987.

PEÑARRUBIA, Isabel. ***Moviment feminista i sufragi a Mallorca (segle XX)***. Palma, Documenta Balear, 2008.

QUETGLAS, Josep (ed.). ***Aurora Picornell. Escrits, 1928-1936 i altres veus a Mallorca en defensa de les treballadores***. Barcelona, Associació d'Idees, 2012.

SERRA, Antoni. **“Aurora Picornell (1919-1937)”**, Lluç, 667, 1978.

SUÁREZ, Manel. ***La vaga de les collidors d'oliva de Calvià el 1932***. Palma, Lleonard Muntaner, 2018.

TUGORES, Antoni. ***Com la carn de xinxà: cròniques de 1936 i d'altres anys negats***. Palma, Lleonard Muntaner, Ajuntament de sa Pobla i Consell de Mallorca, 2013.

TUGORES, Antoni. ***Moriren dues vegades: Daria i Mercè Buxadé, infermeres catalanes assassinades a Mallorca l'any 1936***. Palma, Lleonard Muntaner, 2017.

TUGORES, Antoni. ***Víctimes invisibles: la repressió de la dona durant la guerra civil i el franquisme a Mallorca***. Barcelona, Tria, 2011.

Podràs trobar la majoria d'aquests llibres a la Biblioteca de Cort.

PER SABER MÉS:

A la Xarxa de Biblioteques de l'Ajuntament de Palma trobaràs més llibres sobre aquesta temàtica, amb una mirada més general.

CREUS, Jordi. ***Dones contra Franco***. Barcelona, Ara llibres, 2007.

DIVERSOS AUTORS. ***Historia de una conquista. Clara Campoamor y el voto femenino***. Madrid, Dirección General de Igualdad de Oportunidades, 2007.

EGIDO, Ángeles; FERNÁNDEZ, Ana (eds.). ***Ciudadanas, militantes, feministas: mujer y compromiso político en el siglo XX***. Madrid, Eneida, 2011.

EGIDO, Ángeles. ***El perdón de Franco: la represión de las mujeres en el Madrid de la posguerra***. Madrid, Catarata, 2009.

FONSECA, Carlos. ***Trece rosas rojas: la historia más conmovedora de la guerra civil***. Madrid, Temas de hoy, 2004.

GÓMEZ, Mercedes. ***Modernas y vanguardistas. Mujer y democracia en la II República***. Madrid, Laberinto, 2009.

KENT, Victoria. ***Cuatro años en París: 1940-1944***. Madrid, Gadir, 2007.

LAFUENTE, Isaías. ***La mujer olvidada: Clara Campoamor y su lucha por el voto femenino***. Madrid, Temas de hoy, 2006.

LOZANO, Irene. ***Federica Montseny: una anarquista en el poder***. Madrid, Espasa Calpe, 2004.

NASH, Mary. ***Represión, resistencias, memoria: las mujeres bajo la dictadura franquista***. Granada, Comares, 2013.

NASH, Mary. ***Rojas: las mujeres republicanas en la Guerra Civil***. Madrid, Taurus, 1999.

RAMOS, Ma. Dolores. ***Victoria Kent: 1892-1987***. Madrid, Ediciones del Orto, 1999.

VILLALAÍN, Pablo. ***Mujer y política: la participación de la mujer en las elecciones generales celebradas en Madrid durant la II República: 1931-1936***. Madrid, Instituto de la Mujer, 2000.

VINYES, Ricard. ***Irredentas: las presas políticas y sus hijos en las cárceles de Franco***. Madrid, Temas de hoy, 2010.

milicianes afusellades a Manacor l'any 1936

Activitats Programades:

Dijous 14 de març de 2019, a les 19 h

Presentació del llibre

Aurora Picornell. Feminismo, comunismo y memoria republicana en el siglo XX

a càrrec de David Ginard, autor del llibre i professor d'Història de la UIB

Dijous 21 de març de 2019, a les 19 h

Xerrada

"El cas de les infermeres catalanes assassinades a Mallorca l'any 1936"

a càrrec d'Antoni Tugores, investigador

BIBLIOTECA DE CORT